

Donderdag 20/08/1914 - ochtendeditie

Steun aan de Belgische slachtoffers.

Bij het Nederlandse comité tot steun aan de Belgische slachtoffers zijn van verschillende zijden aanvragen ingekomen of ten bate van de Belgische uitgewekenen ook kledingstukken of levensmiddelen in ontvangst genomen kunnen worden. Het comité haast zich mede te delen, dat dergelijke giften met de grootste erkentelijkheid zullen worden aanvaard. Landgenoten, die boven- of ondergoed, kinderkleren, geconserveerde levensmiddelen, versnaperingen (mits niet aan bederf onderhevig) enzovoort voor de Belgische slachtoffers willen afstaan, worden verzocht die te zenden aan het adres van het medelid van het comité, de heer Jos M. Delville, penningmeester van de Société belge de Bienfaisance, Kalverstraat 44, Amsterdam, die evenals alle leden van het comité zich tevens belast met het in ontvangst nemen van gelden voor het comité voornoemd bestemd.

Het secretariaat van het comité is gevestigd Kalverstraat 64, Amsterdam.

Brussel, 19 augustus. volgens de Peuple hebben de Duitsers opnieuw een aanval gedaan op Diest. Gisteren namiddag schijnen zij met een grote macht te zijn teruggekeerd.

Volgens de Dernière Heure hebben de Duitsers, na het station van Diest te hebben geplunderd, de stad beschoten, waarvan de inwoners in paniek op de vlucht zijn geslagen.

Ook zou het Duitse geschut Tienen gebombardeerd hebben.

De Duitse voorhoede was gisteren met een vooruitgeschoven troepenmacht tot dicht bij de Belgische stellingen ter verdediging van Brussel genaderd en had zich daar voor de nacht gelegerd. Een

verrassing zou mogelijk zijn geweest, indien niet een Belgisch vlieger de vijandelijke positie had verkend en geschat en tijdig de generale staf had gewaarschuwd. Ruitery werd er toen op uitgezonden en na enig heen en weer trekken van de Duitse infanterie trok deze zich terug.

Een Belgisch officier-vlieger heeft aan de Dernière Heure als zijn persoonlijke indruk medegedeeld dat de verbonden bondgenoten in het noorden zowel als in het zuiden al hun beloften hebben gehouden. Wanneer zij nog niet op het oorlogstoneel verschijnen, komt dit omdat zij hun ogenblik afwachten; wanneer dit komt, zou het een vernietiging voor de Duitsers betekenen.

Brussel, 19 augustus. Op het ogenblik is de toestand op het terrein der Belgische krijgsverrichtingen als volgt:

Na veel tijd, veel mensen en ook belangrijk materiaal te hebben verloren, is de Duitse rechtervleugel er in geslaagd terrein te bezetten op beide oevers van de Maas tot waar hij voeling heeft gekregen met de verbonden legers. De Duitse troepen ten noorden van de Maas bestaan uit afdelingen, behorende tot verschillende legerkorpsen, welke pogingen voornamelijk op Luik waren gericht en welke nu na verloop van tijd beschikbaar zijn gekomen. Er is ook ruitery bij en met behulp daarvan hebben de Duitsers veel ophef kunnen maken door naar het noorden en naar het zuiden hun operaties uit te strekken. Aan laatstgenoemde zijde stieten zij op de Belgische en Franse troepen en werden zij teruggeslagen. In het noorden daarentegen hadden zij het terrein vrij en konden zij met kleine afdelingen tot verre punten vooruit rukken. In één woord; de Duitsers hebben nu stelling tegenover ons genomen. Wij hebben hun 15 dagen doen verliezen om dit resultaat te bereiken. Dit kan zeker tot eer strekken van de Belgische wapenen.

Het komt er thans niet op aan om alléén te manoeuvreren of alléén te strijden. De dekking van bepaalde gedeelten van het land, van bepaalde steden komt in de tweede plaats in aanmerking. De taak, welke aan de Belgische troepen is toevertrouwd, gezien uit het oogpunt van het algemene plan, komt nu op de voorgrond. Deze taak kan niet ontsluierd worden. Zelfs de meest scherpzinnige geesten zouden haar niet kunnen ontdekken, gegeven de vaagheid waarmede om goede redenen de inlichtingen over de krijgsoperaties thans worden verstrekt.

Men vecht thans over het gehele front, dat zich uitstrekt van Bazel tot Diest. Hoe meer aanraking er tussen de vijandelijke legermachten zal komen en hoe nader men bij de beslissing zal geraken, des te meer moet men er zich op voorbereiden dat de kansen in het voordeel kunnen keren op het ene punt, terwijl men genoodzaakt is een ander punt prijs te geven. Dit valt reeds van tevoren met stelligheid te voorzien ten aanzien van veldslagen, die over zulke onmetelijk grote fronten worden geleverd als die, welke door de moderne legers worden ingenomen.

In het kort: men moet niet alleen denken aan hetgeen er voor onze deur gebeurt, en bedenken dat de een of andere beweging met een bepaald doel niet noodzakelijk een terugtocht behoeft te zijn.

De gevechten, werd de laatste dagen aan het front zijn geleverd, zullen tot resultaat hebben dat de tegenstanders uiterst omzichtig zullen zijn geworden. Dit kan onberekenbare gevolgen hebben voor het vervolg van de krijgsv verrichtingen. De normale ontwikkeling daarvan, volgens het door de bondgenoten ontworpen plan, kan met zich meebrengen dat het een of andere leger van positie moet veranderen teneinde de opstelling van de gezamenlijke strijdkrachten te verbeteren. Zulke manoeuvres zijn meestentijds nodig op de uiterste vleugels, hetzij voor een onmiddellijke

bescherming van de flank, hetzij voor een indirecte bescherming door sportsgewijze opstelling. De taak van ons leger kan dus eisen dat het wijziging brengt in zijn oorspronkelijke posities, door welke het zijn aanvankelijke taak, bestaande in het winnen van tijd, volkomen heeft kunnen vervullen. Men heeft dus geen reden zich te verontrusten, indien het leger een beweging uitvoert in de een of andere richting. Kamerstrategen zullen goed doen zich te onthouden van kritiek ten aanzien van zulke beschikkingen; zij dienen zich er wel rekenschap van te geven dat ons leger thans onderdeel uitmaakt van een gezamenlijke macht en mogen bedenken dat de strategische voorwaarden volkomen gewijzigd zijn, nu een nauwe aanraking op onze rechtervleugel met de verbonden legers is verkregen.

Dat het Belgische leger zijn opmars heeft vertraagd biedt een groot voordeel voor de gezamenlijke operaties. Het is op het ogenblik niet nodig handgemeen te geraken met de Duitsers en hun daarmee in de kaart te spelen.

Ziehier de reden van de bewegingen, welke thans worden uitgevoerd. Wij zijn volstrekt niet verslagen, treffen alleen schikkingen om de vijand onder de gunstigste omstandigheden te bestrijden. Het publiek moge te dien aanzien vertrouwen stellen in het legercommando. Men blijve kalm en vertrouwend. Het einde van de worsteling schijnt niet twijfelachtig. Mogen ook de bladen nalaten te spreken over de bewegingen der troepen. Dat is van overwegend belang voor het welslagen van de operaties.

Brussel, 19 augustus. Volgens La Gazette (aan wier mededeling omtrent de toestand in de streek van Geldenaken (Jodoigne) en Gembloux in ons avondblad reeds iets ontleend is. Redactie) is in die streek dezer dagen het volgende voorgekomen: De vijandelijke cavalerie, waaraan nogal talrijke troepen voorafgingen en die men op 15.000 man schat, was genaderd tot bij Gembloux naar de ene kant,

tot Waver aan de andere kant en rechts tot aan Jodoigne. Zo lagen een 1000 man bijvoorbeeld in een bos op 5 km van Gembloux en twee of drie andere duizend te Sint-Truiden op het kruispunt der wegen van Hoei, Germez, Waver en van Charleroi-Tienen, via Fleurus, Gembloux en Jodoigne. Van daaruit zijn de afgezonderde troepen vertrokken, die 24 uur lang, van zondagmiddag tot maandagmiddag, om Gembloux zijn gebleven en waarvan een tiental mannen tot bij Sombreuse zijn genaderd, hetgeen hun trouwens het leven heeft gekost, gedood als zij zijn door Franse dragonders.

Te Gembloux zelf is het als volgt gegaan: zondagochtend ontving men het bericht, dat een troep, verschillende honderden sterk, Groot Leez bezet had en naar Gembloux oprukte. Daar de burgerwacht zonder wapenen en de gendarmerie afwezig was, telefoneerde men naar Namen. Daar antwoordde men, dat men over geen hulp troepen beschikte. Nochtans kwamen enkele lansiers in een auto aan. Zij schoten op de vijand, en van henzelf werden drie gekwetst, waarvan een thans gestorven is. Zij moesten voor de dertigmaal sterkere vijand de aftocht blazen en van dat ogenblik af waren de Duitsers meester van Gembloux en van de spoorweglijn. Ze sneden telegraaf- en telefoondraden door en deden de rails springen. Intussen traden een tiental sterk gewapende mannen de stad binnen, de burgemeester, een zeventigjarige grijsaard, stond gans alleen op de stoep van het stadhuis. De Duitsers eisten van hem eetwaren. Een leraar der landbouwschool trad op als parlementair en verkreeg de belofte, dat men tot geen plundering zou overgaan. Een wagen werd aangebracht en beladen met levensmiddelen, die de Duitsers naar het station deden voeren. Aldus bezetten zij de stad tot maandag. Toen kwamen Franse jagers te paard hen uiteendrijven.

Brussel, 19 augustus. Volgens de Soir zijn de gevechten, die de laatste dagen hier en daar hebben plaats gehad, niet meer dan schermutselingen geweest, die aan grote slagen voorafgaan. De Soir,

de toestand van het begin van de oorlog af samenvattend, zegt, dat de Duitsers blijven haken aan Luik, waarvan de forten op prachtige wijze tegenstand bieden. De opmars naar het centrum des lands is gestuit.

(Wij merken hierbij nog eens op dat deze voorstelling niet met de feiten overeenkomt. Redactie)

Berlijn, 19 augustus. De vijfde Franse cavaleriedivisie is vandaag onder zware verliezen bij Puwez (ten noorden van Namen) door onze ruitery teruggeslagen.

Berlijn, 19 augustus. De militaire toestand in België en in Rusland ontwikkelt zich gunstig voor Duitsland.

Brussel, 19 augustus. Het persbureau seint uit Londen: Het voor de dienst in het buitenland bestemde Engelse expeditiekorps is in goede orde op Frans grondgebied geland. Het inschepen, vervoeren en ontschepen der manschappen en voorraden is met de meeste stiptheid en zonder ongeval gebeurd.

Hier kan aan toegevoegd, dat dit sedert enkele dagen al is geschied en al de Engelse troepen zich op de hun gewezen post bevinden. Emile Vandervelde, die een lange autotocht door België heeft gedaan en gisteren op verzoek van de regering te Antwerpen is aangekomen, heeft een talrijk en sterk leger gezien. Overal verwekte het grote geestdrift. De voorposten ervan zullen eerlang, in samenwerking met de Belgische en de Franse, handelend optreden.

Brussel, 19 augustus. Verschillende Tauben zijn gisteren over het koninklijk paleis te Laken gevlogen.

Brussel, 19 augustus. Klobukowski, de Franse gezant te Brussel, heeft zich in de middag naar Antwerpen begeven.

Brussel, 19 augustus. In antwoord op het telegram van gelukwens, verzonden bij de geboorte van de zoon van de hertog van Connaught heeft koningin Alexandra aan koning Albert een dankbetuiging gezonden, waarin de koningin-moeder de zegen over het dappere leger afsmeekt, dat het vaderland zo schitterend verdedigd heeft en de algemene bewondering verdient.

Antwerpen, 19 augustus. Een straat wordt gedoopt naar generaal Brialmont, de ontwerper der forten te Antwerpen, Luik en te Namen.

Een bericht van vanmiddag meldt, dat bij nieuwe schermutselingen in de Kempen de vijand geduchte verliezen heeft geleden. Men verwacht een trein Duitse gekwetsten, wie hier de eerste zorgen worden toegeënd en verder naar het binnenland gaan.

Antwerpen, 19 augustus. 10 uur 's avonds op de Keyserlei. Bij de aan beide zijden der Lei geschaarde menigte heerste buitengewone spanning. De berichten die uit het binnenland komen, hoezeer ook door officiële geruststelling getemperd, stemmen pessimistisch. De talrijke geruchten zijn niet te controleren. Men verwacht die opstelling; ik zag een kleine groep soldaten, de enigen van een hele compagnie, die aan het moorddadige vuur te Diest zouden ontsnapt zijn.

Het gevecht bij Dinant.

Een correspondent van de Daily News heeft twee ooggetuigen van het gevecht bij Dinant gesproken. De Fransen hadden hun kanonnen opgesteld in de hoge citadel en schoten de pontonbruggen, die de Duitsers over de Maas sloegen, telkens als ze bijna gereed waren, stuk. De vaste bruggen werden vernietigd toen de Duitse colonnes er over trokken. Ze waren ondermijnd en werkten zo als moorddadige vallen. Het ongeduld van de Frans-Afrikaanse troepen, de

zogenaamde Turcos, moet oorzaak zijn dat de Fransen niet tot een vernietigende omsingeling konden overgaan. Het plan bestond namelijk, om in het centrum achteruit te trekken en aan de flanken vooruit te rukken, een beweging, die maar ten dele kon worden uitgevoerd.

Bij het handgemeen van de Turcos met de Duitsers bleek weer, dat deze niet geoefend zijn in het verweer tegen bajonetcharges. De Belgen hebben volgens de correspondent trouwens ook al geleerd op de bajonet te vertrouwen als op hun krachtigste wapen tegen de uhlanen, wier lansen het er tegen afleggen, zoals ook bij Halen moet zijn gebleken.

Als men er rekening mee houdt dat aan het treffen bij Dinant alleen verkenningsstroepen hebben deelgenomen, moeten de verliezen reusachtig worden genoemd. Volgens geruchten zouden er in het geheel 20 a 40.000 man buiten gevecht zijn gesteld. Enige duizenden zullen het zeker wel zijn. Een boer uit een dorp beneden Dinant vertelde de correspondent, dat toen hij van het veld kwam om naar het lawaai te kijken, hij van de heuvel af de Maas rood van het bloed zag.

Er is woest gevochten, en het lijdt geen twijfel dat de Franse verdere opmars voorbij Dinant alleen verhinderd is door de nog onbegraven doden.

Tenslotte merkt de correspondent nog op, dat beide partijen zeer terecht hun verliezen geheim houden. De familiebetrekkingen worden, zo nodig, verwittigd, maar verlieslijsten worden niet gepubliceerd.

De Belgische regering heeft maatregelen genomen om machtiging te verlenen tot de uitgifte van voorlopige verblijfpassen aan

verschillende categorieën van Duitse onderdanen, die verblijf houden in bepaalde delen van België.

Deze tijdelijke verblijfpassen (permis de séjour) zijn geldig tot 1 september 1914, maar kunnen verlengd worden en zullen worden uitgereikt door de burgemeester der woonplaats van de Duitse onderdaan en zijn alleen geldig voor die gemeente.

De verblijfpassen zullen slechts worden uitgereikt:

1, aan te goeder naam bekend staande Duitsers, die hun land hebben verlaten zonder de bedoeling er weer terug te keren;

2, aan de Duitsers, die gehuwd zijn met Belgische vrouwen of die in België geboren kinderen hebben;

3, aan religieuzen van Duitse nationaliteit, behorende tot een in België gevestigde orde, mits zij een zekere tijd in het land verblijf hebben gehouden en sedert hun komst zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters;

4, aan gezelschapsdames, gouvernantes, vrouwelijke bedienden van te goeder naam bekende meesters, als zij zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters.

De Duitsers, die behoren tot een van deze categorieën, moeten zich rechtstreeks wenden tot de burgemeester van de Belgische plaats, waar ze woonplaats hebben. Na aldus een verblijfpas te hebben gekregen, zullen zij goed doen met een pas (laisser-passer) aan te vragen aan de militaire gouverneur der provincie, door welke zijn in België willen terugkeren.

Men schrijft ons uit Maastricht, op 19 augustus:

Het drama is nog niet afgespeeld. Van alle kanten kwamen er heden nog vluchtelingen in de stad. Heden namiddag van de kant van Wijk uit Visé, van de Brusselse poort uit Bilzen en van de kant van Sint Pieter uit de dorpen Halambaye en Haccourt, aan de overzijde van Visé gelegen. Vrouwen en kinderen, die vandaag kwamen, vertelden, dat de Duitsers daar ook weer de huizen in brand staken en de inwoners noodzaakten om te vluchten. Van de 500, die in de Rijkskweekschool vertoefden, zijn er heden een gedeelte ondergebracht bij de Ursulinen en vanavond nog ruim 100 bij de Franse zusters in de Capucijnenstraat. Een auto vol kleren en schoenen ging naar het kasteel van de graaf De Geloës. En zo wordt voor allen op de beste manier gezorgd. Tot zelfs speelgoed toe werd er gebracht, terwijl blikken vol koekjes, manden met ontbijtkoek, worstjes en allerlei versnaperingen binnenkwamen. En dankbaar dat de mensen zijn! Men hoort niets anders dan: On est si bien ici.

In het Rode Kruis werd vandaag één gewonde Duitser uit Riemst en vier Belgische militairen uit Visé binnengebracht. Er waren nu in het geheel 24 Belgen, van welke twee overleden zijn en een geïnterneerd is.

Twee mensen uit het Belgische dorpje Emaal, die in de stad waren, deelden mij mee, dat de Duitse troepen nog steeds door Eben trekken, dat ze paarden en wagens opeisen, dat ze de magazijnen leegmaakten en slechts betaalden met bons, te voldoen na de oorlog. Gewelddadigheden werden daar niet gepleegd.

Donderdag 20/08/1914 - avondeditie

Belgische erkentelijkheid.

De Limburgse Koerier meldt, dat de Belgische vluchtelingen te Maastricht dinsdag aan de Belgische gezant te 's-Gravenhage een telegram hebben gezonden van de volgende inhoud:

De talrijke Belgen, uitgeweken naar Maastricht, zeer getroffen door de bewijzen van sympathie, hun door hun Nederlandse broeders bewezen en dankbaar voor de gulle en hartelijke gastvrijheid hun betoond, verzoeken u hun tolk te zijn bij hare majesteit de koningin der Nederlanden, opdat het hare majesteit behage, met de betuiging van hun diepe eerbied, de verzekering van een levendige en onveranderlijke dankbaarheid te aanvaarden.

Het Belgische leger trekt terug op Antwerpen.

Antwerpen, 20 augustus. Vannacht om 1uur werd na de kabinetsraad, bijgewoond door de staatsministers, alhier de volgende officiële mededeling gedaan:

In de loop van de dag van 18 augustus is het Belgische leger, liggend op de stellingen, die het verscheidene dagen dapper en met welslagen verdedigd had, plotseling aangevallen door Duitse strijdmachten, aanzienlijk sterker dan die der Belgen.

Na een moorddadig gevecht werd besloten het hoofdkwartier over te brengen naar Mechelen, vervolgens naar Antwerpen, en het veldleger te doen aftrekken op de omheining van Antwerpen, spil der nationale verdediging.

Deze schikkingen stemmen overeen met de traditionele verdedigingsplannen, die sedert 1859 vastgesteld zijn. Ze stellen België in staat een leger te behouden, dat hoezeer beproefd, door talrijke en dappere gevechten toch ter vrijwaring van de onafhankelijkheid zou kunnen voortgaan doeltreffende hulp te verlenen, bij de verwachte krijgsverrichtingen, aan de legers der

waarborgende mogendheden. Aanzienlijke krijgsmachten verzekeren trouwens de verdediging van de stelling te Namen, die de overtocht over de Maas beheerst. Overtuigd van de rechtvaardigheid zijner zaak en gesterkt door de goedkeuring van het geweten der gehele wereld, zal België, dank zij aller vaderlandse eendracht, voortgaan te strijden voor het recht, en de onafhankelijkheid van zijn grondgebied verdedigen.

Berlijn, 20 augustus. Onze troepen hebben bij Tienen (Tirlemont) een batterij zwaar veldgeschut en een vaandel veroverd. Tevens maakten zij daar vijfhonderd man krijgsgevangen.

Bij Perwez heeft onze, dit is dus de Duitse, cavalerie twee stukken geschut en twee machinegeweren buitgemaakt.

(Er is een Perwez, dat waarschijnlijk bedoeld is, ten westen van Eghezée en ten noorden van Namen, er is ook een plaats van die naam ten oosten van Namen. Deze laatste buit zou dan veroverd zijn op de Fransen, want volgens een bericht uit Duitse bron in ons ochtendblad was bij Perwez de vijfde Franse cavaleriedivisie met zware verliezen teruggeslagen. Redactie)

Berlijn, 20 augustus. Franse en Engelse bladen berichten voortdurend van Franse en Belgische overwinningen in de nabijheid van Namen en de grens van Luxemburg. Het Duitse oppercommando versmaadt het, dergelijke berichten elk op zichzelf tegen te spreken. Een blik op de kaart toont echter, dat de zogenaamd bij Luik vernietigde en van alle toevoer afgesneden Duitsers oprukken en de Fransen zich zegevierend achterwaarts concentreren.

De onzijdigheid van België.

Berlijn, 20 augustus. De Wiener Allgemeine Zeitung schrijft onder de titel "Engelands huichelarij": Grey heeft als beweegreden van de

oorlogsverklaring van Engeland aan Duitsland de schending van de onzijdigheid van België opgegeven en de Engelse regering heeft urbi et orbe verkondigd, dat Engeland niet duldde, dat zijn ondertekening van het verdrag, waarbij de onzijdigheid van België was gewaarborgd, niet werd geëerbiedigd.

Maar volgens de mededelingen van onze zegsman had reeds lord Lansdowne, minister van buitenlandse zaken in het ministerie-Balfour, met de toenmalige Franse minister van Buitenlandse Zaken Delcassé een verdrag van bondgenootschap benevens een militaire overeenkomst ontworpen, in welk document de verplichting van Engeland was vastgelegd, om ingeval van een oorlog tegen Duitsland 200.000 man in België te landen en met het Franse leger, dat België eveneens zou binnenrukken, Duitsland van de Belgische grens uit aan te vallen.

Of de toenmalige Belgische regering door Engeland met deze ontworpen overeenkomsten in kennis is gesteld, weten wij niet, zegt het blad, maar het is een historisch feit, voor welks juistheid wij volstrekt instaan, dat aldus negen jaar geleden de Engelse regering bereid was een verdrag te sluiten, dat verplichtingen tot schending van de onzinnigheid van België inhield.

Het is ook meer dan waarschijnlijk, dat men te Londen en Parijs sedertdien op dit denkbeeld van koning Edward VII en Delcassé is teruggekomen, en dat slechts het snelle, vastbesloten optreden van het Duitse oppercommando door de verovering van Luik het Engels-Franse plan heeft kunnen verijdelen.

De geschiedenis van dit in het jaar 1905 ontworpen verdrag is echter in elk geval weer een duidelijk bewijs van de geringe mate van oprechtheid, welke de Engelse politiek al die tijd heeft gekenmerkt.

Berlijn, 20 augustus. Vermoedelijk om de katholieken van Duitsland en Polen te prikkelen, wordt van Belgische zijde het bericht verspreid, dat de vertegenwoordiger van het Vaticaan in Duitsland het ministerie van buitenlandse zaken op het onrechtmatige van de oorlog tegen België gewezen heeft en voor het zeer grote zedelijke nadeel, dat voor Duitsland daaruit moest ontstaan, gewaarschuwd heeft.

Het Vaticaan heeft echter in Duitsland geen vaste vertegenwoordiger en evenmin is van bijzondere zijde enige stap gedaan.

Antwerpen, 20 augustus. Twee Nederlandse bebroonden in de toneelwedstrijd te Antwerpen hebben aan het Belgische Rode Kruis geheel of gedeeltelijk afstand gedaan van het hun toegekende bedrag.

De burgemeester van Heist-op-den-Berg, die gisterenochtend hier is gekomen, verklaarde volgens een blad, dat de Duitsers hem beleefd de kas hadden afgenomen. Ook is door hen een hoeve in brand gestoken. De meesten schijnen goed Vlaams te spreken.

150 Belgische jongelingen kwamen via Liverpool uit Amerika toe, om aan hun krijgsplicht te voldoen. Overal, bij vertrek en op reis, ondervonden ze veel sympathie.

Gesloten brieven worden niet doorgezonden. Men schrijft op open briefkaarten.

Militaire beschouwingen.

Van militaire zijde schrijft men ons:

Belangrijk nieuws is er heden (woensdag) nog niet. Het Engelse expeditiekorps, althans de zogenaamde striking force, dit is nu zeker,

is in Franse havens geland, niet in België, wat we ook steeds hebben betwijfeld. De Engelsen zijn, volgens een telegram, ergens gezien, marcherend in slagorde. Dit is een van die goedkope, beter gezegd onzinberichten, zoals er zoveel tot ons komen. De lezer begrijpt, dat een troepenmacht marcheert in marscolonne, dit wil zeggen in lange en zeer smalle vorm, om de eenvoudige reden, dat de wegen niet anders toelaten. Gevochten wordt in gevechtsorde of slagorde, dit wil zeggen in brede en ondiepe formatie, omdat dit de enige manier is, om van de vuurwapens gebruik te kunnen maken. Marcheren in slagorde, ver weg van het slagveld, is dus onmogelijk.

De lezer kan er ook op rekenen, dat de Duitse kroonprins gedurende de oorlog nog ettelijke malen door het vijandelijke lood zal worden getroffen, althans in berichten, en dat na elk gevecht weer opnieuw vreselijke verhalen zullen worden gepubliceerd over gepleegde wreedheden, aan beide zijden. Alle berichten samenvattende, constateren we het optreden van ophelderende en verkennende cavalerie-afdelingen in centraal België; voorts enkele plaatselijke ontmoetingen, onder andere bij Dinant en Halen, grensgevechten ten westen en zuidwesten van Straatsburg, waar blijkbaar de Fransen (vrij onbeduidende) voordelen hebben behaald. Merkwaardig is, dat bij al deze gevechten dadelijk de verliezen van de tegenpartij worden opgegeven. De lezer trekke hieruit zijn conclusies.

We schreven reeds eerder, dat elke oorlogvoerende staat gewoon is, vooral in het begin van de krijg, optimistische berichten te verspreiden, en terecht. Zo is, naar onze mening, ook het tweede ambtelijk bericht, ondertekend door de kwartiermeester generaal Von Stein, niet vrij van optimisme, om geen ander woord te bezigen. Reeds het eerste bericht: "Luik is genomen", durfden we tegen te spreken, althans als men onder Luik wilde verstaan wat men daaronder verstaat, namelijk de vesting Luik.

In het tweede bericht wordt gesproken over het geheim van Luik, over het feit, dat getracht is, door middel van vredesgarnizoenen Luik te overvallen.

Voor de belangstellende lezer onzer artikelen was dit geen geheim, noch voor de Belgen natuurlijk. De tweede augustus was de eerste dag van de mobilisatie en reeds de vierde passeerden Duitse afdelingen de grens, ten zuiden van Aken. Dit kunnen dus niet anders dan vredesgarnizoenen zijn geweest.

Verder wordt gemeld, dat alle forten in puin liggen. Wij kunnen dat moeilijk begrijpen, maar moeten wel geloven, nu ook uit Maastricht dit stellige bericht komt, dat de Luikse forten in Duitse handen zijn. Vermoedelijk zal gebrek aan munitie of levensmiddelen tot overgave hebben genoodzaakt, als dit waar is. Maar van in puin liggen van alle forten, neen, dat willen we niet geloven. Wij zijn op dit gebied wat koppig.

De puinhopen, heet het verder, worden nu opgeruimd en de forten weer tot verdediging ingericht, maar dan toch zeker niet met pantserkoepels en gebouwen van beton!

Wie wil ten slotte geloven, dat de Belgen, die reeds tientallen jaren grote vestingen bezitten, in 1914 nog onderricht nodig hadden in de verdediging, dit wil zeggen het gebruik dezer fortificaties, van Franse officieren, en misschien ook soldaten ? Dit laatste doet de deur dicht.

Uit Namen aan het Handelsblad van Antwerpen:

Wij hebben gisterenmiddag de zegevierende compagnies zien terugkomen van Branchon en Eghezée, met de trofeeën, op de vijand veroverd. Sommige soldaten droegen de mantels van de vijand of hadden de chaco van de "dragonniers des doods" opgezet.

Iedereen voelde zich als het ware geëlektriseerd, iedereen was vol geestdrift. De Duitsers schijnen zich snel over te geven, zonder grote tegenstand.

Er zijn van onze kant twee doden en 30 gewonden, de meeste in de benen. Het was een kranige dag.

De vesting van Namen is zozeer versterkt dat de vijand daar niet durft aan denken.

Het Vaticaan en de Duitse keizer.

Uit zekere bron hebben wij vernomen, zegt de Indépendance, dat enige dagen geleden keizer Willem door een door het Vaticaan aangestelde gevolmachtigde is ingelicht over de morele gevolgen van de geweldaanval tegen België en over het kwade gerucht waarin de Duitsers daardoor in de hele wereld zijn gekomen.

Er dient opgemerkt te worden, voegt het Handelsblad van Antwerpen hierbij, dat keizer Willem 18 miljoen tot de katholieke godsdienst behorende onderdanen telt. De raadgevingen van het Vaticaan hebben dus hun gewicht en, naar wij menen te weten, hebben die zich, in de mate van het mogelijke, laten gelden in het voordeel van België.

De aanstaande slag.

Een medewerker van het Handelsblad van Antwerpen heeft een onderhoud gehad met een gezaghebbend man, van welk onderhoud hij als volgt een verslag geeft:

Wat denkt u van de toestand? Vroegen we hem.

Ik geloof dat we te midden van de droeve gebeurtenissen toch veel redenen hebben om tevreden te zijn. Voor mij staat het vast dat, wat

ook de uitslag van de oorlog zijn mag, onze onafhankelijkheid een zekere zaak blijft.

Ook zelfs als, wat God verhoede, als de Duitsers op het slagveld meester blijven?

Ja, dan nog. De Duitsers kunnen misschien op oorlogsterrein meester blijven, dat is niet waarschijnlijk, maar we moeten het ergste durven voorzien, maar hun overwinning zal nooit zo overwegend zijn, dat ze als oorlogsbuit de vernietiging van onze onafhankelijkheid zouden kunnen vergen. Blijven de Franse en Engelse legers, gesteund door onze troepen, overwinnaars, dan is de onafhankelijkheid van ons land voor zeer lange tijd gewaarborgd.

Door de flinke houding onzer soldaten te Luik, hebben wij aan Frankrijk en ook aan Engeland een dienst bewezen, die hun, ze verklaren het zelf, een eeuwige schuld van dankbaarheid tegenover ons land oplegt. De onafhankelijkheid van ons België wordt dus onaantastbaar. Dat zou, mijns inziens, voor ons de einduitslag zijn en daarover ben ik zeer tevreden, want onafhankelijk blijven is voor ons land de hoofdzaak.

Maar intussen zal er op Belgisch grondgebied nog lang gevochten worden?

Misschien neen, misschien ja. De grote slag die op handen is, zal dat moeten uitmaken. Als de Duitsers in deze slag de nederlaag krijgen, dan bestaat er alle kans dat ze er voor goed moeten van afzien langs België naar Frankrijk te trekken. We hebben alle redenen om te hopen dat ze hier de nederlaag krijgen, want de grote slag zal aangevangen worden in voorwaarden, die voor de Duitse troepen volstrekt niet gunstig mogen geheten worden. (Onze bevoegde

zagsman trad toen in bijzonderheden die volkomen zijn mening staven, maar die we voorzichtigheidshalve niet meedelen).

Maar moesten de Duitsers deze grote slag tegen alle verwachting in, toch eens winnen, wat dan?

Ja, dan zullen we niet meer kunnen beletten dat ze langs ons grondgebied naar Frankrijk trekken.

Hecht gij aan deze slag een bijzonder groot belang?

De slag zal belangrijk zijn voor wat betreft de uitgestrektheid van het front en de manschappen in de strijd gewikkeld. Voor ons zal de slag uitmaken of de Duitsers al dan niet langs België Frankrijk binnen trekken. Dat is al wat die slag ons leren kan.

Deze slag zou dus geenszins op de einduitslag van de Europese oorlog invloed oefenen?

Volstrekt niet! Vergeet niet dat de gevechten die tot hertoe plaatsgrepen maar schermutselingen zijn van eerste verkenningsstroepen. De slag die nu zal geleverd worden zal een ontmoeting zijn tussen de voorposten der beide legers. De actieve legers, de echte krijgsmacht van Duitsland, noch van Frankrijk komen niet in deze strijd. Het zou belachelijk zijn te denken dat deze slag een einde zou stellen aan de Europese oorlog.

Ten hoogste zal deze slag het gevechtsterrein naar andere gewesten kunnen verplaatsen. Ofwel worden de Duitsers teruggedreven en dan zullen ze moeten trachten langs een andere kant in Frankrijk te geraken. Dat zou hun positie zeer verzwakken: ofwel blijven ze meester en dan trekken ze zeer waarschijnlijk aanstonds het noorden van Frankrijk binnen in de richting van Parijs.

Denkt ge niet dat ze dan eerst naar Antwerpen zouden komen ?

Neen; ik geloof dat niet. Toen de Duitsers onze grens overtrokken was dit vooral om langs hier spoedig in Frankrijk te kunnen vallen. Ze zullen wel verstandig genoeg zijn om hun krachten niet te verspelen door Antwerpen te belegeren. Zulke belegering zou tenminste 700.000 man vergen en deze zouden nog niet in staat zijn op zes maanden tijd Antwerpen in te nemen. Maar nog eens, er bestaat veel kans dat we samen met de Franse en Engelse troepen de Duitsers teruggedrijven.

Wat is uw besluit voor deze slag?

Hij zal zeer ernstig zijn voor wat betreft het aantal mensenlevens die op het spel staan. Wat ook de uitslag weze, hij is volstrekt niet beslissend! Winnen we dan is de oorlog daarom niet gedaan en dan hebben de Duitsers enkel een goede kans verloren. Verliezen we dan is volstrekt alles niet verloren.

Voor allen is het ordewoord nu: moed houden; 80 kansen op 100 zullen we winnen, en verliezen we dat is de ramp niet onherstelbaar. De einduitslag, wat er ook gebeurt, is voor ons zeker: België blijft onafhankelijk.

Een Duits sergeant uit de Elzas, die aan de slag bij Luik had deelgenomen maar later gedeserteerd was om zich bij het Franse leger aan te sluiten, heeft het volgende meegedeeld: zijn regiment, het 165^e infanterie-regiment, maakte deel uit van het vierde legerkorps. De Duitse troepen, die aan de aanval op Luik deelnamen, bestonden uit het grootste deel van het negende legerkorps, het gehele zevende, het gehele tiende en een brigade van het vierde legerkorps.

Tot de zevende augustus, de dag waarop hij ontkomen was, had hij niets gehoord van de aanwezigheid van het derde of het elfde; maar wel werd gesproken over het komen van de rest van het negende en van de garde als versterkingen.

Bij de opmars naar België was aan de soldaten meegedeeld, dat Engeland neutraal was en dat de Belgen geen tegenstand zouden bieden. De manschappen begonnen daaraan te twijfelen, toen zij aan het front voor Luik zwaar hoorden schieten. De vierde augustus werd halt gehouden bij Massonheid.

Tal van manschappen verkeerden in een staat van uitputting, want al wat zij sedert hun vertrek uit Aken hadden gehad was het noodrantsoen. Op vijf augustus vormde zijn regiment en nog een ander de reserve, toen generaal von Emmich de officieren liet bijeenroepen en hun vertelde, dat in de vuurlijn zware verliezen waren geleden, zodat hij hun bevel gaf aan te vallen.

Zij trokken vooruit in de richting van het fort Chaudfontaine, waar hun een troep vluchtelingen, die voor een bajonetaanval der Belgen waren geweken, tegemoet rende. Het regiment van de sergeant kreeg toen order om terug te trekken; en men ging circa 10 km terug. Die avond kregen de soldaten, voor het eerst in drie dagen, een warme maaltijd.

De manschappen waren er slecht aan toe. Zij hadden hun kameraden in paniek gezien; en zelf waren zij uitgehongerd en uitgeput. Ook waren zij niets te weten gekomen, van Belgische gevangenen en dagbladen, die op hoeven en in dorpen waren aangetroffen.

Zij wisten nu, dat België zich tegen een opmars zou verzetten en dat Engeland de oorlog had verklaard. De volgende dag werd de sergeant

met een verkenningpatrouille uitgezonden, zag de kans schoon en deserteerde.